

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Jakub Michálek

Téma a rozsah práce: **Mezinárodněprávní ochrana bezpečnosti civilního letectví** (53 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 27.6.2019

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Předložená diplomová práce standardního rozsahu se zabývá tématem, které není zcela nové, avšak obsahuje i některé nové aspekty (např. problematika bezpilotních prostředků), také není příliš v české literatuře zpracované. Diplomant se s úkolem v rámci možností vyrovnal.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o středně náročné téma, které vyžadovalo seznámit se s primárními dokumenty, především mezinárodními smlouvami, předpisy ICAO a EU i dalšími dokumenty. Diplomant také prostudoval část odborné literatury v češtině a jednu zahraniční publikaci (zde je možné podotknout, že prof. Michael Milde byl autorem českého původu, absolventem a učitelem PF UK v Praze, ale světově známým odborníkem na letecké právo se stal během svého působení v Kanadě na McGill University a v rámci právní služby ICAO).

3. Hodnocení práce:

Práce má celkem logickou strukturu, i když v některých aspektech by mohla být vylepšená. Je rozdělena vedle úvodu a závěru do tří rozsáhlých, dále vnitřně strukturovaných kapitol. Ve velmi stručném úvodu autor vysvětluje výběr tématu a strukturu práce, jakož i rozlišení dvou aspektů bezpečnosti v civilním letectví: provozní bezpečnost (*safety*) a ochrana před protiprávními činy (*security*). Lze souhlasit i se zúžením práce na druhou oblast, i když některé aspekty (zejm. bezpilotní prostředky) zasahují více do oblasti provozní bezpečnosti. Méně přijatelné však je, že úvod zcela postrádá složku metodologickou, diplomant se ani pokusil naznačit nějaké metody nebo výzkumné otázky. Místo toho jen deklaruje, že cílem práce je poskytnout čtenáři ucelený přehled o právních úpravách (mezinárodní, evropské a vnitrostátní), což také činí. Tomu odpovídá i převážně popisný charakter diplomové práce. První část práce je věnována historii civilního letectví a počátkům leteckého práva, jakož i mezinárodním organizacím, zejm. Mezinárodní organizaci civilního letectví (ICAO).

Těžiště práce spočívá v částech 2 a 3. Druhá část se přehledově zabývá prameny úpravy bezpečnosti civilního letectví (mezinárodní, evropské, české). Naproti tomu kap. 3 se zaměřuje na protiprávní činy v civilním letectví. Ovšem stručná pasáž „Terorismus“ a subkap. 3.6 (Bezpilotní prostředek) působí spíše jako exkurs. Bylo by třeba vyjasnit vztah pojmů (např. úmluvy o bezpečnosti civilního letectví bývají zařazovány mezi protiteroristické instrumenty). V případě bezpilotních prostředků jde spíše o embryonální právní úpravu, která se ale liší od trestněprávních předpisů, k jejich harmonizaci státy zavazují Tokijská, Haagská a Montrealská úmluva a protokoly. Práce je pak zakončena hodně stručným závěrem, který spíše než shrnutí a zobecnění dosažených poznatků obsahuje úvahy o nových hrozbách.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána celkem přehledně, srozumitelně a odborným právnickým jazykem, až na chyby v interpunkci. Určité problémy má diplomant v práci s prameny a literaturou, jakož i citování. Na řadě míst, kde by to čtenář očekával, odkaz na pramen chybí. Podivný je zejména formální způsob citace (pouhých) dvou článků z odborných časopisů (Trestněprávní revue). V případě citovaného článku oponenta o Zvláštním tribunálu pro Libanon trochu udiví, že je umístěn v kontextu případu Lockerbie (o tomto případu a jeho řešení jsem psal v jiných publikacích). Pokud jde o používanou terminologii, autor by měl být jednotný v používání pojmů (Annex, příloha, Chicagská úmluva, Konvence...), při prvním uvedení nějakého právního instrumentu by měl být vždy rok přijetí, zkratky vysvětlené při prvním použití v textu nebo v seznamu zkratk.

Z obsahového hlediska je práce na přijatelné úrovni, závěry jsou celkem jasné. Autor by se měl však vyvarovat fatálně chybných (dokonce až kuriózních) tvrzení, jako bylo zařazení mezinárodní zdvořilosti pod mezinárodní obyčej (s. 20), nebo věta o členech královské rodiny v Libyi v době vlády Muammara Kaddáfího (s. 39).

Pro účely ústní obhajoby navrhuji následující otázky:

- 1) Jak lze z hlediska pramenů mezinárodního práva kvalifikovat akty přijímané v rámci Mezinárodní organizace civilního letectví?
- 2) Mají přílohy (Annexes) ICAO vnitrostátní právní účinky v ČR? Pokud ano, na základě čeho (z pohledu recepce mezinárodního práva)?
- 3) Jak autor hodnotí českou právní úpravu použití zbraní proti civilním letadlům?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem i zpracováním přes výše uvedené problémy představuje diplomovou práci, kterou lze s výhradami doporučit k obhajobě. S výhradou jejího úspěšného průběhu ji předběžně hodnotím jako dobrou.

V Praze dne 6.9.2019

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
oponent diplomové práce